

เยียวยาวิกฤติน้ำคนกรุง รับมือน้ำ. ไทยรัฐ. 14 ตุลาคม 2554, หน้า 1, 5.

สู้กับ หน้า 1

ทั้งภาครัฐ เอกชน... หลากหลายหน่วยงานทุ่มพลังลงไปในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้การช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัย

ในมมเล็กๆ มุมนี้กลุ่มแสงเทียน วัดบางไผ่ใต้ กทม. นำโดย พระมหาสมัย จินต โฆสโก ก็ทุ่มเป้าช่วยเหลือเด็กๆ ชาวบ้าน นำคาราวานข้าวสารอาหารแห้ง ของใช้ เงินสด ไปตามภูมิภาคต่างๆ แล้วเกือบสิบรอบ ล่าสุดไปที่บ้านไผ่เจริญ บ้านห้วยแก้ว บ้านท่าโขลง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี บรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัยได้ 1,000 ชีวิต

ใหญ่ขึ้นมามีอีกระดับ เครือโรงพยาบาลกรุงเทพ ก็เร่งระดมพลังช่วยเหลืออย่างเต็มกำลังด้วยการส่งเฮลิคอปเตอร์การแพทย์ฉุกเฉิน "SKY ICU" และหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ เข้าสู่พื้นที่ประสบภัย

นายแพทย์ไพศาล จันทรพิทักษ์ รองผู้อำนวยการโรงพยาบาลกรุงเทพ บอกว่าเราเสริมอากาศยาน รับสภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นหลายครั้งในพื้นที่น้ำท่วม... ดินถล่ม ในภาพใหญ่การบูรณาการรับมือภัยพิบัติที่เกิดขึ้นถี่ย่อย ก็ดูเหมือนว่าจะดีขึ้น เป็นระบบสอดประสานเข้ากันได้มากขึ้น

"ในภาวะวิกฤติ ส.หน่วยงานราชการอาจจะต้องทำงานในภารกิจหลายอย่าง ส.การแพทย์ฉุกเฉิน SKY ICU ถูกออกแบบเฉพาะ เปิดท้ายขึ้นลงได้ทันที ไม่ต้องยกผู้ป่วยเข้าด้านข้าง จะเข้าไปช่วยเหลือ... คนใช้คิดในน้ำต้องรีบหาหมอ หนึ่งเที่ยวจะพาคนป่วยไปพร้อมกันได้สองคน"

คนไม่น้อยเมื่อนึกถึงความช่วยเหลือยามฉุกเฉินจะ โทธ. ไปที่ 1669 สายด่วนหน่วยงาน สถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน เบอร์นี้จะคุ้นตาก็จะติดใจตามริมถนน

คุณหมอไพศาล บอกว่า การช่วยเหลือสนับสนุนสังคมเป็นเจตจำนงของผู้บริหาร กรณีที่ผ่านมาไม่ว่า สึนามิ น้ำท่วมหัดใหญ่ สุราษฎร์ธานี รวมทั้งจะให้ความร่วมมือกับภาครัฐ หน่วยราชการอย่างเต็มที่

เครือข่ายแพทย์ พยาบาล เครือโรงพยาบาลกรุงเทพ มีศักยภาพดูแลรักษาผู้ป่วยได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะกรณีฉุกเฉินเร่งด่วน ในภาวะที่น้ำท่วมหนัก การส่งของทางบกเป็นไปไม่ได้ จะไปทางเรือก็ลำบาก... ถ้าน้ำเชี่ยวการขนย้ายผู้ป่วยทางอากาศจะช่วยให้ได้มาก

"เรานับสนุนการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหนัก โรงพยาบาลอยุธยาไปแล้ว รายเคสหนักเป็นคนไข้โรคหัวใจขาดเลือด จำเป็นต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด ส.การแพทย์ฉุกเฉินบินตรงมาลงที่กระทรวงสาธารณสุข ส่งต่อไปที่โรงพยาบาลทรงอก"

นอกจากจะทำงานร่วมกับสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.) เพื่อรักษาคนป่วย... ผู้บาดเจ็บ พร้อมกับส่งหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ไปในเขตพื้นที่ต่างๆ อาทิ อยุธยา สิงห์บุรี และลพบุรี แล้ว ทีมงานยังช่วยลำเลียงอาหาร น้ำดื่ม เวชภัณฑ์ ยารักษาโรค เป็นประจำทุกวัน

ในภาพที่ใหญ่กว่า รศ.ดร. สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์ คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประธานคณะกรรมการวิศวกรรมโยธาวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย เสริมว่าสิ่งที่น่าสนใจที่สุดที่ไทยซึ่งกำลังประสบปัญหาภัยพิบัติน้ำท่วม แผ่นดินถล่ม ที่สร้างความเสียหายอย่างรุนแรงทั่วประเทศในขณะนี้ สามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์

ของญี่ปุ่นในเรื่องการจัดการกับภัยพิบัติ

ประสบการณ์ที่ได้รับจากการไปดูงานแผนการบูรณะประเทศ จากภัยพิบัติแผ่นดินไหวและสึนามิที่ญี่ปุ่น เมื่อไม่นานมานี้ สะท้อนว่า... สถิติในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา พบว่ามีแนวโน้มว่า ภัยพิบัติทางธรรมชาติจะรุนแรงและมีความถี่มากขึ้นอีกทั้งยังพิสูจน์ได้ว่าการพยากรณ์ล่วงหน้ายังไม่แม่นยำเพียงพอและการป้องกันทางกายภาพเช่นเขื่อนกั้นน้ำยังคงไม่สามารถต้านทานความรุนแรงของภัยพิบัติที่เพิ่มขึ้นได้

ถึงแม้ว่ากรุงเทพมหานครจะมีคันกันน้ำแก้มถึงอุโมงค์ยักษ์ ที่เป็นเครื่องมือจะช่วยป้องกันน้ำท่วมได้ แต่อย่าลืมว่าญี่ปุ่นซึ่งมีความพร้อมทางเทคโนโลยีมากกว่าไทยเคยเจอมาหนักกว่าไทยยังไม่สามารถรับมือภัยพิบัติได้เพียงพอญี่ปุ่น... มีทั้งกำแพงกันน้ำด้วยความสูง 10 กว่าเมตรและระบบเตือนภัยที่ทันสมัย ที่ว่ามั่นใจแล้ว ยังไม่สามารถต้านทานได้

เยียวยาวิกฤติน้ำ คนกรุง! รับมือน้ำ

ดังนั้นต้องยอมรับว่าคงไม่มีแนวประการใด หรือมีวิธีใดที่มนุษย์สามารถต้านทานหรือหยุดยั้งภัยพิบัติทางธรรมชาติได้ แต่ความสำคัญอยู่ที่ว่า... เมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้นแล้ว ประชาชนต้องปลอดภัยหรือมีความสูญเสียชีวิตน้อยที่สุด การสูญเสียทางเศรษฐกิจความคุ้มค่า การดำเนินชีวิตหรือกิจกรรมทางธุรกิจ ควรจะเป็นอย่างไรในภาวะนี้ รศ.ดร. สุชัชวีร์ ตั้งคำถามพร้อมบอกว่า ประเทศญี่ปุ่นที่ประสบปัญหาเดียวกันถึงแม้ว่าจะประสบภัยพิบัติรุนแรงมาหลายครั้งในประวัติศาสตร์ หลายพื้นที่ภัยพิบัติสึนามิสร้างความสูญเสียชีวิตจำนวนมาก เพราะผู้นำชุมชนและประชาชนขาดความรู้และทักษะการรับมือกับภัยพิบัติ หลายพื้นที่ยังคงมีความเชื่อว่า... ระบบป้องกันที่สร้างขึ้นเพียงพอ

และขาดการตัดสินใจโดยใช้ความรู้ที่ถูกต้อง ดังนั้น 6 เดือน... หลังจากภัยพิบัติ รัฐบาลญี่ปุ่นได้ระดมเงินสมทบของนักวิชาการทั่วประเทศพัฒนาระเบียบวิธีบรรเทาภัยพิบัติขึ้นมาทั้งระบบ

โดยมีประเด็นที่น่าสนใจที่ไทยควรมานำมาใช้คือเราต้องพิจารณา คิดจำลองเหตุการณ์ภัยพิบัติในลักษณะที่รุนแรงที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ เป็นตัวตั้ง อีกทั้งยังต้องคิดถึงกรณีภัยพิบัติซ้ำซ้อนด้วย

เช่น จำลองเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่แล้วสาธารณูปโภคถูกตัดขาด ระบบโครงข่ายการสื่อสารล้มเหลว

ตามด้วยแผ่นดินถล่ม ประชาชนขาดน้ำ ขาดอาหาร เราควรจะทำอย่างไร?

ญี่ปุ่นสรุปว่า... สิ่งที่ดีที่สุดอันดับแรกคือ ต้องสร้างเครือข่ายการให้ความรู้ในชุมชนให้ได้ เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพการเกิดภัยพิบัติ

รศ.ดร. สุชัชวีร์ ย้ำว่า กรุงเทพมหานครและรัฐบาลจะมุ่งแต่การต่อสู้กับภัยน้ำท่วมโดยการใช้แนวป้องกันที่สร้างขึ้นเท่านั้น แต่ไม่เน้นการอบรมการทำคู่มือการดำเนินชีวิตในช่วงน้ำท่วมอาจเป็นเรื่องที่ประมาทมาก การเตรียมตัว ลงไปในระดับบุคคลหรือครอบครัวเป็นอีกเรื่องที่รัฐไม่ควรมองข้าม

"รัฐบาลต้องสร้างความรู้ การตระหนักถึงความจำเป็นในการเรียนรู้ เข้าใจวิธีปฏิบัติในการรับมือเมื่อเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมในกรุงเทพฯ..."

คนกรุงเทพฯ ยังไม่มีการเตรียมตัวที่จะรับมือกับน้ำท่วมหนักเพราะเชื่อว่ารัฐควบคุมได้ปลอดภัย ถึงแม้ว่ากรุงเทพมหานครจะมีคันกันน้ำแก้มถึงอุโมงค์ยักษ์ที่เป็นเครื่องมือจะช่วยป้องกันน้ำท่วมได้ แต่อย่าลืมว่าญี่ปุ่นซึ่งมีความพร้อมทางเทคโนโลยีมากกว่าไทย เคยเจอมาหนักกว่าไทยยังไม่สามารถรับมือภัยพิบัติได้เพียงพอ

ญี่ปุ่น... มีทั้งกำแพงกันน้ำด้วยความสูง 10 กว่าเมตรและระบบเตือนภัยที่ทันสมัย ที่ว่ามั่นใจแล้ว ยังไม่สามารถต้านทานได้ มีหรือคนไทยจะกล้ามั่นใจว่าเราจะปลอดภัยจากภัยพิบัติน้ำท่วม

"ดังนั้น คนกรุงเทพฯ คงจะวางใจไม่ได้ เพราะเรายังไม่เห็นแผนรับมือในระดับชุมชนหรือครอบครัวเลย หากเกิดขึ้นความเสียหายจะรุนแรงแน่นอน ยิ่งถ้าระบบประปา ไฟฟ้า สื่อสารขัดข้อง จะมีวิธีการให้ประชาชนทำอย่างไร..."

มาตรการรองรับและบรรเทาภัยพิบัติของไทยยังคงเป็นแบบรวมศูนย์ และสั่งการจากบนลงล่าง (Top-down) หมายความว่า... เมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้นส่วนกลาง เช่น กระทรวงและกรมต่างๆ จะประสานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด ประกาศเป็นพื้นที่ภัยพิบัติ จากนั้นจึงสั่งการลงไปหน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการช่วยเหลือ

ถึงแม้ว่าระบบนี้จะมีข้อดีเรื่องความเป็นหนึ่งเดียวในการปฏิบัติการ แต่กลับมีข้อจำกัดมากคือ ประชาชนจะรอคำสั่ง... ความช่วยเหลือจากรัฐส่วนกลาง โดยไม่มีความรู้และความเข้าใจว่าเมื่อเกิดภัยพิบัติแล้วภัยซ้ำร้ายที่จะตามมาคืออะไร ควรเลี่ยงอย่างไร... สิ่งเหล่านี้ทำได้ทันทีโดยไม่ต้องรอความช่วยเหลือหรือคำสั่งจากภายนอก

ท้ายที่สุด... รศ.ดร. สุชัชวีร์ทิ้งท้ายว่า ควรตระหนักว่าไม่มีใครที่จะรอดพ้นจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในโลกได้ เพียงแต่จะทำการอย่างไร... เมื่อเกิดขึ้นแล้ว จะรู้ว่าจะต้องทำอะไรให้เราปลอดภัย.